

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foale politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 16 coroane
Pe o jumătate de an 8 coroane
Pe un pătrar de an 4 coroane
Abonamentele se fac la Administrația foii.

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12
(lângă postă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foala Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir pețit primădată 60 bani, a doua-oraă
50 bani, a treia-oraă 40 bani.

Un album generalului Moșoiu.

Femeile române din Sibiu și jur au dăruit viteazului nostru general *Moșoiu* un frumos album artistic, cu peste o mie de iscălituri, în semn de omagiu și prinos de recunoștință, aduse lui și vitezei armate române pentru desrobirea Ardealului și a fraților, cari se sbăteau în chinuri și nesiguranță dincolo de linia demarcațională.

Fapta aceasta a femeilor române e nobilă și frumoasă și ne asociem și noi cu dragă inimă cuvintelor omagiale, ce le adresează viteazului nostru general. Să trăiți dle general, spre bucuria noastră a tuturor!

Iată adresa femeilor române:

Domnule General!

Femeile Române din Sibiu și jur cu însuflețire Vă petrec cu gândul și inima în luptele glorioase și înaintarea triumfală la care conduceți armata română în răfuiala din urmă ce să dă cu dușmanii noștri seculari.

Sunt convinse a fi expresiunea sentimentului de mândrie a întregii obște românești, că a fost dat Fiului Ardealului, viteazului general Moșoiu, să poarte cu destoinicie la izbândă sabia dreptății și răsplătirii divine.

Cu ferbințile lor rugăciuni și urări Vă însoțesc în opera realizării idealului nostru care până ieri era un vis ascuns al inimilor românești.

Prin femeile Române tot sufletul românesc Vă roagă să primiți acest semn al celei mai sincere și devotate recunoștințe, ce păstrează întipărit pentru vecinicie Domniei Voăstre care sunteți Ale sul Neamului spre înfăptuirea desrobirii și întregirii naționale.

Istoria Vă va împodobi cu cunună de lauri.

Trebue stârpit răul din rădăcină.

În timpul din urmă am cetit și am aflat unele lucruri, cari ne-au întristat adânc. S'a întâmplat, că unii funcționari români, ispitiți de farmecul arginților, dornici de a se îmbogăți în grabă, au alunecat de pe calea cea dreaptă și cinstită. Ei au săvârșit lucruri neiertate, cari se lovesc în legile eterne ale moralei și în legile țării. Ei s'au făcut nevrednici de încrederea ce s'a pus în ei și au adus rușine Transilvaniei, scumpei noastre țărișoare, abia acum scăpată de robia ungară și de trufășii slujbași unguri.

S'a întâmplat, că un subprefect și un funcționar de poliție din Bistrița, asemenea un comisar de alimentație dela Uioara au abuzat de puterea lor și și-au făcut bani pe cale nelegiuită. Dar faptele lor mârșave au fost descoperite și au fost arestați. Nu ne îndoim, că tribunalele noastre românești își vor face datoria și vor pedepsi fără cruțare pe acești păcătoși.

Nici nu se poate altfel, căci asta o cere cinstea neamului nostru, cinstea țării noastre și siguranța viitorului nostru. O țară lipsită de slujbași cinstiți, nu numai că nu va înflori și nu poate privi spre un viitor de aur, ci va fi condamnată la prăbușire.

Viata unui funcționar trebue să fie curată și nepătată ca raza arginție de soare, funcționarul public trebue să aibă în vedere numai binele obștesc.

Celce nu înțelege aceasta, sau e prea slab decât să poată urma poruncile legilor dreptății și e prea slab decât să poată ocoli căile murdare ale vieții, acela n'are ce căuta între slujbași. Locul acelorora nu e la masa curată a cancelării-

lor, ci locul acelorora e la pușcărie sau la ocne.

În chestiunea aceasta trebue să fim cu cea mai mare rigoare (stricteță) mai cu seamă aci în Ardeal, unde locuiesc și alte neamuri decât români, popoare cari urmăresc cu ochii deschiși tot ce se petrece și se săvârșește la noi.

Pe cât ne întristează de mult faptele urâte ale unor uități de sine, pe atât de mult ne mulțumim când vedem că justiția (judecătoria) românească își face datoria.

Când vedem, că Consiliul dirigent și-a pus în gând și este hotărât să stârpească buba din rădăcină până nu pricinuește și mai mare rău și mai mult pericol. Consiliul dirigent nu se va nita că cine e vinovatul, căci fie el cât de sus pus și fie el în orice prietenie, dacă se face părtaș de un păcat și de o nelegiuire, va fi scos din slujbă și va fi trimis în fața judecătorilor, pentru că să-și iee pedeapsa de care s'a învrednicit.

O rândunică nu face primăvara, asemenea doi-trei slujbași păcătoși, nu poate să ne turbure încrederea ce o avem în omenia și hărnicia slujbașilor români ai noului teritoriu desorbit.

Carte românească.

Dacă ungurii nu ne-ar fi făcut alt rău decât să ne încātușeze limba și sufletul, oprindu-ne a învăța și a ne cultiva în limba noastră strămoșească, și încă ar apăsa destule păcate sufletul lor orbit de ură și șovinism.

Patru milioane de oameni, abia am avut patru licee (gimnazii) românești, la Brașov, Blaj, Năsăud și Beiuș. Afară de astea un gimnaziu cu pa-

tru clase la Brad. Dar cel din Beiuș, era de jumătate maghiarizat. Dar nici acestea nu erau licee de stat. Statul ungar n'a întemeiat și n'a susținut nici măcar un singur liceu românesc. Cu atât mai puțin putea fi vorba de o universitate românească.

Așa că majoritatea studenților români au fost siliți să-și tortureze limba și creierii la școli străine: ungurești și săsești. Din cari, dacă ieșau, știau orice, numai românește nu! De aceea am văzut profesor la liceu românesc, propunând limba română, dar vorbind el însuși prost românește. Și vedem o sumedenie de cărturari români (advocați, medicii preoți), mai cu seamă în ținuturi mai ungurești, cari poces dulcea limba românească într'un chip rușinos. Dar găsim în județele Bihor, Sătmar și Sălăgiu chiar țărani, cari vorbesc limba românească mestecată cu multe vorbe ungurești, iar în săcuine sunt români cari nu știu zece vorbe românești.

Rușinea aceasta va înceta. Având norocul să înfăptuim visul nostru de veacuri: România-Mare, ne vom îngriji ca pe catedrale șoalelor să răsunе dulcea noastră limbă românească. Și în loc să învățăm minciunile din istoria ungurească vom învăța a cunoaște trecutul plin de fapte mărețe și de glorie a poporului nostru, despărțit până acum în mai multe țări.

Dela toamnă începând vom avea o mulțime de școli românești. Multe școli ungurești (precum e și liceul unguresc din Sibiu) cari au fost înființate de guvernele ungurești în ținuturi românești, în scop de a maghiariza, vor fi prefăcute în școli românești, iar în alte părți vom înființa noi școli românești.

Iată, cari vor fi nouile școli românești:

Licee de băieți.

Licee complete (cu 8 clase):

1. Liceul „Gheorghe Șincai“ în Baia Mare.
2. Liceul „Traian Doda“ în Caransebeș.
3. Liceul „Andrei Mureșanu“ în Dej.
4. Liceul „Radu Negru“ în Făgăraș.
5. Liceul „Timoteiu Cipariu“ în Ibașfalău.
6. Liceul „Coriolan Brediceanu“ în Lugoj.
7. Liceul „Gheorghe Lazăr“ în Sibiu.
8. Liceul „Regale Ferdinand“ în Turda.

Licee deocamdată numai cu 5 clase:

1. Liceul „Mihail Viteazul“ în Alba Iulia.
2. Liceul „Gheorghe Barițiu“ în Cluj.
3. Liceul „Aurel Vlaicu“ în Orăștie.
4. Liceul „Emanuel Gozda“ în Oradea-Mare.
5. Liceul „Dragoș“ în Sighet.

6. Liceul „Alexandru Papiu-Ilarian“ în Târgu-Murășului.
7. Liceul „Moisă Nicoară“ în Arad.
8. Liceul „Simion Bărnuțiu“ în Șimleul-Silvaniei.
9. Liceul „Mihail Eminescu“ în Sătmar.

Licee de fete (deocamdată cu 5 clase)

vom avea în Arad, Cluj și Sibiu.

Afară de școlile aceste, se vor mai deschide la toamnă și alte școli. Așa: Școli reale superioare (cu 5 clase) la Brașov, Deva, Oradea-Mare și Arad. Școli superioare comerciale (de băieți) cu trei clase: la Brașov și Lipova; cu o clasă: la Hațeg, Arad, Petroșeni, Sătmar și Târgu-Murășului. Școli comerciale de fete la Brașov și Târgu-Mureșului. Cursuri comerciale de un an (pentru fete) la Brașov, Cluj și Sibiu. Școli normale (preparandii), pe lângă cele cari le avem astăzi, se vor mai înființa la toamnă: la Cluj, Deva și Sighetul-Marmației. Iar școală normală (preparandie) pentru fete, deocamdată clasa I, vom avea la Cluj. C.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1) Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în ori ce chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da părerile despre operațiunile de războiu, sau despre situație și mișcarea trupelor, precum și ceice vor critica poruncile date de autoritățile militare sau ori ce alte măsuri cu privire la armata română.

2) Ceice să vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, să vor pedepsi de judecatori militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii de Lei.

Când însă faptele de mai sus, să vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de războiu.

Pedepse binemeritate.

Cartea Marțială a Diviziei I-a, în ședințele de la 4, 5 și 6 Iunie 1919 a condamnat pe indivizii mai jos notați, pentru diferite abateri, după cum urmează:

1. Piroká Lajos din Atyha jud. Odorhei, La moarte, pentru rebeliune și îndoită crimă săvârșită în comuna Eted județul Odorhei.
2. Elekes Dénes din Kecsek'sfalu La moarte, acelaș motiv.
3. Györffy Karoly din Atyha La moarte, idem.
4. Iacob Daniel din Solokma La moarte, idem.
5. Moldovan Ianos din Kismód La moarte, idem.
6. Szep Istvan din Atyha La moarte, idem.
7. Somody Denes din Eted La muncă silnică pe viață, acelaș motiv.

8. Mayor Mozea din Eted La muncă silnică pe viață, acelaș motiv.
9. Hanziy Miklos din Eted La muncă silnică pe viață, acelaș motiv.
10. Biró Zigmund din Alsosofalva La muncă silnică pe viață, acelaș motiv.
11. Vass Marton din Atyha 10 ani muncă silnică, acelaș motiv.
12. Covacs Iosef din Bózd 10 ani muncă silnică, acelaș motiv.
13. Iakob Ziga din Solocma 5 ani muncă silnică, acelaș motiv.
14. Mozes Denes din Bózd 5 ani muncă silnică, acelaș motiv.

Pretorul Comandamentului Trupelor din Transilvania, în ședința de la 21 Iunie 1919, a condamnat pe individul Mathias Petru din Sibiu, la ună lună închisoare, pentru că a contravenit la Ordonanța No. 25 modificată al. a. a C. Tr. Tr. prin faptul că a colportat știri relative la operațiunile de războiu.

Generalul Franchet d'Espéray la Sibiu.

Marti în 24 Iunie, generalul Franchet d'Espéray (se citește: Franșe d'Epie), comandantul trupelor aliate din Orient, în drumul său spre Arad, s'a oprit pe un ceas-două și la Sibiu. Dănsul a dorit să'l vadă pe dl Iuliu Maniu și să postă vorbe cu dănsul.

Știm, că generalul francez d'Espéray, a stat multă vreme la Salonie, ca comandant al trupelor aliate de acolo. Și ne aducem aminte, că încetând războiul în toamna anului trecut și după ce contele Károlyi Mihail și tovarășii lui au făcut revoluție, alungând dinastia habsburgică și proclamând republica maghiară, s'au dus la Belgrad, capitala Serbiei. Aci a fost chemată delegația ungurească pentru a se înțelege cu generalul francez, asupra armistițiului de armă. Din delegație făcea parte groful Károlyi și câțiva miniștri socialiști. Generalul d'Espéray a primit delegația ungurească rece și aspru și i a ținut o muștrare. Apoi a poruncit ungurilor să iscălească niște condiții de armistițiu de arme, cari erau grele și nu le-a plăcut ungurilor.

La gară, înaltul oaspe a fost așteptat din partea armatei de dnii generali: Mărdărescu, Panaitescu, Domășneanu, S. Herbay, Florian și alți mulți ofițeri superiori. Apoi Consiliul dirigent în frunte cu dl Iuliu Maniu, cu șefii de resort și cu secretarii generali, precum și alți funcționari, reprezentanți presei și alt public.

Când a sosit trenul muzica a înțonat Marseilleza. Înaltul oaspe a fost salutat de generalul Mărdărescu și de dl Iuliu Maniu. Dl general, răspunzând dlui Maniu, spune între altele, că se bucură că ne poate saluta ca pe niște cetățeni ai României-Mari. Tre-când prin frumosul Ardeal a văzut pretutindeni rezultatele ordinii și ale muncii, două lucruri cari ne caracterizează. Trupele franceze stau gata la

Seghedin, ca la semnalul dat dinpreună cu trupele române să înainteze ocupând Budapesta, și astfel să ne facă dreptate. Are speranța sigur, că în România întregită națiunea română va ajunge la rolul care îi compete între popoarele civilizate.

După aceea generalul francez însoțit de dl Maniu a vizitat orașul și apoi a plecat mai departe spre Arad.

Deschiderea solemnă a cursurilor de profesorii din Cluj.

Știm că dela toamnă începând vom avea o mulțime de licee (gimnazii) și alte școli românești. Deoarece nu avem destui profesori români, resortul Cultelor și instrucțiunii publice a hotărât ca să deschidă peste vară la Cluj un curs de profesori, care va dura trei luni.

În 2 Iunie a avut loc la Cluj deschiderea serbătorească a acestor cursuri. Solemnitatea s'a ținut la universitate (care până acum era ungurească), fiind de față dnii Valeriu Branișce, șeful resortului de instrucție publică, secretarii generali Dr. O. Ghițu și Dr. I. Lupaș, Sextil Pușcăriu, profesori din România veche (cari vor ține cursuri), profesorii ardeleni și un numeros public.

Cel dintâiu a vorbit dl Valeriu Branișce, frumos și în cuvinte însuflețite. Dl Alexandru Ciura profesor în Blaj, salută pe dl Branișce în numele profesorilor Ardeleni. Dnii profesori Nisipeanu din R.-Vâlcea, Dr. Emil Severin și I. Paul din Iași vorbesc în numele profesorilor din vechiul regat. Mai mulțumește dlui Branișce: dl Iulian Pop, primarul orașului Cluj. Preotul Scorobet vorbește în numele candidaților de profesori, cari vor învăța la cursurile acestea, căruia îi răspunde dl Dr. Drăgan, directorul cursurilor.

La încheiere corul corștilor a cântat câteva cântece patriotice.

La ora 2 după amiază a avut loc un banchet. Cu prilejul acesta s'au ținut mai multe vorbiri pline de însuflețire și izvorâte din inimi calde românești.

Așa vom face rând pe rând din Clujul cel unguresc, care ne disprețuia limba și datinele strămoșești și care înfunda în temniți pe conducătorii noștri, — un centru de cultură și de viață românească.

Adunări naționale pentru Bănat.

La Gherla s'a ținut o mare adunare națională, la care a luat parte și episcopul Hossu, asemenea și prefectul județului dl Teodor Mihali. S'au ținut vorbiri însuflețite, apoi s'a votat o moțiune (hotărâre) prin care se cere cu energie întreg Bănatul. În județul Târnava-Mare s'au ținut în 22 Iunie frumoase adunări la Mediaș, Sighi-

șoara, Agnița, Cohalm și Ciucul-Mare. Președintele adunării din Mediaș a fost protopopul Romul Mircea. Dela adunare s'a trimis o telegramă Regelui, în care a fost rugat să nu lase nimic din drepturile câștigate și cari ni-s'au tăgăduit.

Altă adunare națională s'a ținut la Bandul de Câmpie. Au luat parte la adunare mii de țărani. Era de față și prefectul județului, dl Vescan. S'a adus hotărâre în același înțeles ca și la celelalte adunări. S'au trimis telegrame Regelui, dlui Brăteanu ministru președinte și dlui Iuliu Maniu, președintele Consiliului dirigent. La Chisțineu (județul Arad) s'a ținut în 22 Iunie o mare adunare națională pentru Bănat și Crișana. Tot în ziua aceea s'a ținut altă adunare națională în Ocna Sibiului, la care a luat parte locuitorii din oraș și din plasă, fiind de față la 4000 de oameni.

Au vorbit preoții Isaia Popa, Patriciu Cores, Alexandru Vidrighinescu și pretorul Iacob Manuil. S'a votat o rezoluțiune energică, în care se cere Bănatul întreg și se protestează în contra pretențiilor nedrepte ale sârbilor.

Pretutindenii, unde bate o inimă românească, glasul românilor se ridică puternic și hotărât, pentru a pretinde drepturile noastre sfinte.

Le pretindem și le vom lua! Nimeni nu ne va putea opri!

Neavând loc ca să putem publica în gazeta noastră toate hotărârile aduse la adunări, vom da loc aici numai rezoluțiunii votată la marea adunare dela Ocna-Sibiului. Iată o:

Pretindem întreg Bănatul și Crișana în temeiul tratatului internațional încheiat în anul 1916, ce putea antatei cu vechiul regat al României, prin care tratat s'a garantat desrobirea întregă a neamului românesc și unirea tuturor Românilor într'un singur stat național.

Pretindem întreg Bănatul în baza principului Wilsonian de autodeterminare a națiunilor, exprimat de întregul neam românesc la adunarea istorică dela Alba-Iulia și protestăm în contra tendinței de a deslipi măcar un petec de pământ din acest teritoriu, fără ca majoritatea popoarelor din Bănat să fie întrebate.

Pretindem întreg Bănatul în baza jertfelor celor aproape un milion de ucenici, cari și-au dat viața pentru desrobirea tuturor fraților și sjungerea tuturor aspirațiilor naționale.

Protestăm cu toată energia contra pretenziunilor nedrepte și absurde ale sârbilor asupra Bănatului și apelăm la comitetul de dreptate al aliaților și al omenimii întregi, cerând să pună capăt suferințelor fraților noștri din Bănat și să înlocuiască imediat trupele de ocupațiune sârbești cu armata română.

Salutăm cu deosebită satisfacție adunările poporului din vechiul regat, din Basărabia, Bucovina și întreg Ardealul pentru spărarea drepturilor noastre istorice asupra Bănatului, ade-

răm la hotărârile aduse și încredințăm biroul, ca rezoluțiunea această să comunice Consiliului dirigent român din Sibiu și guvernului central din București.

Generalul Franchet d'Esperey la Arad.

În 24 I. c. la orele 7 seara a sosit în Arad generalul Franchet d'Esperey comandantul armatei aliate din Orient. La gară a fost întâmpinat de generalii Tournadre și De Loubit împreună cu o companie de onoare franceză și română și de generalul comandant român din Arad și toți reprezentanții județului Arad și ai orașului.

L-a salutât mai întâi generalul Tournadre apoi generalul român, prefectul județului Dr. Marsieu. Primarul orașului Sárkány l-a salutât în numele orașului și a guvernului maghiar. Mirat generalul Franchet d'Esperey a întrebat că în numele căruia guvern maghiar vorbește câtă vreme Aradul se află în cuprinsul României-Mari.

O mulțime imensă de români i-a făcut cea mai entuziastă primire ilustrului general. Cam 40.000 oameni din întreg județului Arad au venit ca să aducă omagiile lor. Seara comandantul francez a dat o masă festivă în onoarea sa la care au fost invitate toate autoritățile militare și civile române. Generalul francez a plecat noaptea spre Lugoj, iar în 26 s'a întors din nou în Arad.

Dela clubul sportiv Către Cluburile Sportive Române.

Federațiunea Cluburilor Sportive române din Ardeal, Banat și Ungaria are intenția de a concheta adunarea generală în luna August s. c. cu care ocaziune vrea să aranjeze și o mare emulațiune sportivă.

Rugăm toate Cluburile să-și reîncapească activitatea și să ne comunice următoarele:

1. Numărul membrilor.
2. Inceput-au, ori când vor începe activitatea.
3. În care ram al sportului ar putea lua parte la emulare și cu câți membri.
4. De ce soi și de câtă îmbrăcăminte de sport au lipsă.
5. Pentru care sport, de câte unelte ar avea lipsă.

Federațiunea are de gând a mijloci procurarea ieftină și cât de grabnică a îmbrăcămintelor și a uneltelor necesare.

Cu considerațiune la scopul de interes general al mișcării sportive, sunt rugate toate gazetele românești a publica apelul acesta.

Adresa: Federațiunea Cluburilor Sportive Române, Sibiu Muzeul Asociațiunii.
General Silviu de Herbay
președinte.

Economie și finanțe.

Cum va fi recolta acestui an?

Deși am avut vreme ciudată (mult frig și multe ploii) în primăvara aceasta, recolta acestui an făgăduiește a fi foarte bună în Ardeal. Mai cu seamă bucate vom avea multe. Recoltă minunată de grâu se așteaptă în județele: Murăș-Turda, Târnavă-Mică, Alba de jos, Turda-Arieș și Treșcaune. Numai în trei județe ale Ardealului se prevăstește recoltă mijlocie.

Cu poamele vom sta mai rău, căci vremea rece și plioasă a stricat mult pomilor roditori. Vișinile și prunele de Bistrița au suferit mult. Cireșele și perele vom avea mai multe. Nucl și plerseci vor fi foarte puține.

În România veche ploile multe și reci au întârziat vegetația și dăunat întru câțiva recolta. Semănăturile timpurii din terenuri grase au fost atinse de rugină fără a cauza pagube prea mari.

Porumbul, care din cauza inundației și a frigului a suferit mult, este aproape complet reînsămânțat și se lucrează cu activitate la prășirea lui.

Grîndina căzută pe alocuri a făcut puține stricăciuni, au suferit mai mult viile și pomii roditori a căroră recoltă a fost atinsă și de brumă.

În jud. Teleorman, Dolj, Tulcea și Țiglina apele au început să se retragă din terenurile inundate.

Rapița se seceră, iar pe alocuri a început și secerișul orzului.

Fânetele și pășunile sunt foarte bune. Semănăturile de toamnă și primăvară, promit o recoltă bogată în jud. Iași, Ilfov, Dâmbovița, Mehedinți, Olt, Argeș, Orhei și Calliacra.

Misiune de oameni învățați la noi.

În zilele trecute au fost în România-Mare mai mulți profesori universitari francezi. Aceștia au venit ca să ne cunoască mai de aproape, de altă parte pentru a ne da sfat și a ne ajuta ca să putem pune temelie și în țările acum eliberate școlilor mai înalte, adică universităților. Venirea

acestor iubii oaspeți era cu atât mai necesară, cu cât e vorba că la toamnă să vie în Ardeal mai mulți profesori universitari francezi, cari alături de profesorii români să propovăduiască cultura și știința de pe catedrele universităților românești, ce se vor deschide la Cluj și Cernăuți.

Misiunea aceasta franceză a mers întâiu la București, unde au fost primiți și îmbrățișați cu dragoste de fratele de Rege, guvern și de toți cetățenii Capitalei. De acolo însoțiți de poetul Goga și de trei profesori români, au plecat în Transilvania, oprindu-se mai întâiu la Brașov. Seara s'a dat o masă festivă în onoarea oaspeților. Prefectul Balulescu a ținut un toast de binevenire în limba românească. Inginerul Iliescu a tradus în franțuzește. Trebuie să reproducem aici răspunsul minunat ce l'a dat profesorul francez, dl Lucien Poincaré;

„N'a fost necesitate de traducere franțuzească, am înțeles și românește, pentru că inima noastră a ghicit totul și această forță de divinațiune numai inima o are, nu și inteligența.

Am admirat farmecul orașului Brașov, care are cele mai dulci avantajii oferite de șes și munte.

Am fost viu impresionat de liberalismul românesc, căci am fost condus nu numai în biserica românească, ci și în cea săsească.

Până aci Franța V'a ajutat cu forță, acum Vă ajută și cu inima și se interesează de nevoile poporului românesc.

Generalul Berthelot mi-a spus că are amintiri reultate din Transilvania și că dorița dânsului este, când se va retrage din armată să vină aici, să-și facă o casă ca la D Voastră în care să-și trăiască bătrânețea.

Beau pentru vechea Transilvanie, care își serbează visul și care este definitiv (pentru totdeauna) alipită la România.

Din Brașov apoi misiunea franceză a venit la Sibiu pentru a ne cunoaște și pe noi și a se pune în înțelegere cu dl Braniște, șeful resortului de Culte și Instrucțiune. Oaspeții noștri scumpi, au fost întâmpinați și binevenți la gară cu multă însuflețire de dl Braniște și alți reprezentanți ai resorturilor precum și de mult public românesc.

În ziua sosirii, după a nează, misiunea franceză a cercetat Săliște, unde populațiunea de acolo și din satele vecine a primit-o în haine de sărbătoare, cu multă dragoste și însuflețire. Dl protopop Lupăș ia salutat pe oaspeți într-o vorbire frumoasă și plină de căldură.

Seara Consiliul dirigent din Sibiu a dat în onoarea oaspeților francezi un banchet festiv în sala cea mare dela „Unicum“. Cu ocazia aceasta Dnii V. Braniște și O. Goga au salutat pe oaspeți în limba franceză. A răspuns în numele francezilor dl Poincaré, un învățat profesor de universitate și frate cu R. Poincaré, președintele republicii franceze. De aci misiunea franceză, însoțită de câțiva români au plecat în Bănat.

Profesorii francezi, despre cari am vorbit, sunt următorii:

1. Fizicianul Lucien Poincaré vice-rectorul universității din Paris.
2. Ch. Dihl, celebrul scriitor, care a scris despre cultura, politica și arta bizantină.
3. D. Berthelot, fiul generalului, mare chimist.
4. Bédier, profesor erudit de literatură franceză la colegiul Franței
5. Ionet, fizician modern, cu specialitatea electricității.
6. Fougère, helenist.
7. Martonnet geograf, cunoscut filoromân.
8. Balthazard, medic savant.
9. Meynal, etc una din gloriile facultății de drept dela Paris.

Congres preotesc. Congres învățătoresc.

— Articol din afară. —

Cei doi mai însemnați luminători ai poporului s'au adunat și și au spus dorițele. S'a ținut congresul învățătoresc, s'a ținut congresul preotesc.

Să vedem acum ce doresc învățătorii? Ei voesc să se închege o asociație a tuturor învățătorilor români, să se adune din când în când, sa se învețe unii pe alții cum și-ar putea împlini chemarea mai bine și în cadrul cărela și ar putea mai bine cerca drepturile ce li se cuvin. Iși vor întemeia și un organ, o foale a lor.

FOIȘOARĂ

Albumul oferit generalului Moșoiu.

Femeile române din Sibiu și din satele învecinate au oferit un album frumos dlui general Moșoiu în semn de omagiu și recunoștință aduse lui și vitezei armate române pentru desrobirea Ardealului și pentru luptele glorioase purtate pe malurile Tisei. Fapta femeilor române e nobilă și patriotică și ne bucurăm din inimă, că ele sunt la înălțimea vremilor ce trăim și sufletul lor nobil înțelege să aducă prinos de recunoștință aceluia, cari peste Carpați uriași ni-au întins mâna de ajutor al fratelui de sânge.

Formatul albumului este cvart mare. Coperta e din piele fină, culoare albastră. Exteriorul copertei reprezintă principalul tablou, în oleu și este pictat de pictorul Albescu. Este perfect reușit ca idee și

executare. Este un tablou alegoric: desrobirea Ardealului. Îl vedem pe generalul Moșoiu stând mândru și drept în vârful Carpaților, cu privirea ațintită spre apus, cu mâna stângă răzimat pe piatra care despărțea țările surori, iar cu mâna dreaptă întinsă, arătând spre Tisa! La picioarele generalului, culcată la pământ: pajura tngurească. La spatele lui se vede armata, pierzându-se în zare. Deasupra capului, în văzduh, se vede simbolul gloriei: un ânger, care cu o mână întinsă spre general cununa de lauri, purtând și un steag românesc.

Pe pagina primă a albumului e portretul în aquarell al generalului Moșoiu, încadrat cu drapele naționale și franze de lauri. Portretul acesta e foarte bine reușit și e executat tot de pictorul Albescu. Subt portret, la stânga, vedem: 1916, anul când generalul Moșoiu, în fruntea vitezei armate române, a pășit mai întâiu pe pământul Ardealului. La dreapta: 1919, anul când generalul a trecut victorios linia demarcațională, mărțuind pe frații noștri din ghiarele vrășmașilor noștri ucigași.

Al treilea tablou e o alegorie de pictorul Brăescu, pictorul marelel cartier general. Aci o fecioară — reprezentând Ardealul — întinde cu mâna dreaptă o cunună de lauri generalului Moșoiu, pe care îl vedem în dreapta tabloului, privind adânc mișcat spre fecioară. De cunună atârână o panglică pe care e scris:

Ardealul recunoscător — Ție.

De mâna ficioarei atârână lanțurile rupte ale robiei, acum sfărâmate. Mai sus se văd soldații români cu lăncile întinse, porniți cu avânt la luptă, purtând în mijlocul lor un drapel național. Iar în depărtare, se văd munții, falnicii Carpați, Subt tablou urmează poezia dedicată generalului Moșoiu și scrisă de poetul E. Chiffa. Al patrulea tablou, executat tot de distinsul pictor Brăescu: un aquarell. Cavaleria română în marș. În apropiere se văd valurile șerpuitoare ale Tisei, cântată de nemuritorul Eminescu. Din jos, la stânga, vedem doi ofițeri, studiând o hartă militară. Subt acest tablou urmează adresa omagială a nobilelor femei române. Adresa, reproducă

Ce privește îmbunătățirea salariului, cer și ei conform muncii ce o prestau. Mai doresc despărțirea cantoratului de postul de învățător. Aci să stăm strimb și să grăim drept. A fost o nedreptate pe bietul învățător, care era totodată și cantor tot pe aceeași plată. Unii dintre colegii lui serveau ca învățători, de exemplu pentru 800 cor., iar cel ce purta și oficiul cantoratului avea tot 800 cor., dar trebuia să facă două servicii. O mai mare nedreptate unde ne trebuie? Bietul cantor-învățător înmormânta morții, cânta un an întreg în biserică, grațiu.

Aproape toate certele dintre învățători și preoți erau provenite din cantorie. Consistoarele le vedeau prea bine, dar totuși nu le despărțeau acestea două oficii. Că pentru ce, asta era socoteala lor ascunsă.

Învățătorii mai cer acum grăbnic statificarea (trecerea sub stăpânirea statului) școalelor.

Chiar și eu am auzit zicând pe unii învățători: „dacă nu să statifică școalele începând cu Septembrie a. c. eu trec la altă carieră“. Un singur vot nu s'a dat pentru rămânerea școalelor confesionale.

Să cercăm pricina. Cea mai mare pricină e încassarea salariului. Senatele noastre școlare aproape s'au batjocorit cu învățătorii în ce privește încassarea salariilor. Tot procese peste procese și rușine peste rușine. Bietul dascăl trăia din bani împrumutați, căci el avea restanță și de 3-4 ani. Până îi făceau Consistoarele judecata putea peri de foame.

Asta e dar cel dintâi motiv de statificare a școalelor.

Aldoilea e, că școalele noastre confesionale nu sunt puse în rând. Nu sunt recvisite, nu e servitor la școală, nu sunt emne, eu un cuvânt nu e nici o rânduială încât învățătorul își pierde tot gustul de învățat.

Judecându-le acestea după sfânta dreptate nu are să ne mire de loc faptul, că învățătorii cer statificarea școalelor.

Laa', că s'au uitat destul la învățătorii de stat, cari comotizau (trăiau ușor) și aveau salare frumoase și solvite regulat, iar ei, învățătorii români confesionali, sufereau toate lipsurile și neajunsurile. Erau chinuți și sufletește și trupește.

Mai sunt apoi și alte cauze mai mici, ca d. e. să nu aibă judecători asupra lor oameni fără nici o calificare, sau cu calificare cu totul de altă natură și cari nu se pricep și nu știu aprecia oficiul învățătoresc.

Luând în considerare toate acestea vom da tot dreptul învățătorilor noștri, că voiesc a se organiza și voiesc statificarea școalelor.

Să trecem acum la congresul preoților.

Dânșii încă voiesc să se organizeze pentru a-și ajunge scopul ce îl au, apoi ridicarea bunăstării materiale. Dâșii sunt pentru susținerea școalelor confesionale.

Ca cineva își dorește o soartă mai bună — asta o lăzăm, dar ca cineva să treacă marginile, — asta iarăș nu e pe drept.

Aceasta o zic referitor la salarizarea preoților, adevă cum își doresc salarizarea.

Eată cum și-o doresc: Stolarele să rămână tot așa, botezându-le remunerație.

Eclejii de 32 jugăre pământ și între-gire dela stat conform calificăției. Eclegia să fie prețuită după venitele catastrale. În chipul acesta cele 32 jugăre vor fi prețuite cam cu 30-40 coroane sau în cel mai bun caz 100 coroane. Vor fi deci parohii, a căror venite vor fi 2-400 cor., apoi restul între-gire dela stat. Aci nu prea este dreptate.

Țăranii noștri esarendează jugărele de pământ cu 100-400 cor., sau cutărui învățător i-sa dat în folosință 2 jugăre de pământ dela biserică în preț de 600 cor. Cum de jugărele preotului e 1 cor.?

Apoi dacă există nedreptate, mai mare ca aceasta nu poate să existe.

Cine voiesc să fie preot, acela preot fie, iar nu econom.

Primească preoții salariul ce-i compet conform calificăției ce o au și muncii ce o prestau iar pământul să-l lase țaranului, că el îl muncește și el sigur nu l-a ținea cu 1 cor. jugărele.

Nouă ne trebuie preot de model, iar nu econom de model.

Fie preotul preot în înțelesul strict al cuvântului. Ocupe-se cu meseria lui. Meargă în sfânta biserică cu suflet și trup curat. Să lase coarnele plugului!

Cum trăiește un funcționar dela craș cu leafă ce o are, chiar așa, ba cu mult mai bine poate trăi un preot la sate, unde

toate le află mai ieftine. Fie salarizați după-cum cer: conform celor cu calificare ca dâșii, dar fie plătiți nu cu jugăre și stolare, ci tot cu bani precum sunt salarizați la cei ce se provoacă.

În forma aceasta sperăm să avem în viitor preoți, cari își vor îndeplini mai bine chemarea: vor fi predici mai multe și pilde de morală mai dese.

În locul grijilor: arătului, săpatului, cositului, seceratului și creșterii vitelor, aibă preoții noștri o singură grijă: păstoria sufletelor.

Asta ar fi bună în interesul dâșilor și în interesul neamului. Ch.

Industria și comerț.

Chibrituri (lemnuse).

Mulți se întreabă, de ce avem așa puține chibrituri, deși la Cluj este o fabrică de chibrituri. Motivul e că lipsește fosforul și parafinul, cari sunt trebuincioase la fabricarea acestora. Din pricina asta nu numai aci, ci chiar pe piața Clujului abia puteai să găsești chibrituri, sau trebuia să le cumperi pe sub mână, cutia cu 3-4 cor. După cum aflăm, fabrica din Cluj a putut câpăta o cantitate oarecare de fosfor și parafin, așa că avem nădejde, că în scurtă vreme: cutia cu chibrituri nu vor fi numai corbi albi.

Turcii ne vor înapoia mașinele furate.

Ministerul afacerilor străine a făcut cunoscut ministerului Industriei și comerțului că autoritățile otomane (turcești) sunt gata a da înapoi mașinele demontate și ridicate dela industria și fabricanții din România și transportate în Turcia. Proprietarii trebuie să prezinte acte în regulă prin cari să se facă dovada proprietății.

Locomotive și făină pentru Ardeal.

Majorul C. I. Hollovay, conducătorul misiunii americane, care a petrecut două zile în Cluj, a declarat, că Ardealul are nevoie în rândul întâiu de căi ferate. În privința aceasta s'au și făcut dispozițiile necesare. Cinci vapoare încărcate au și plecat din America deadreptul pentru Ardeal

în fruntea gazetelor, e scrisă în chip artistic de tânărul Smigelschi, fiul marelui pictor Smigelschi. La sfârșit urmează peste o mie de iscălituri a doamnelor și femeilor române din Sibiu și comunele învecinate, în frunte cu doamnele Emilia Dr. Rațiu și Cat. A Bârsan.

Duminecă, delegația femeilor române: doamnele Bârsan, Dragomir și Tordoșar, a plecat spre front, unde în buibul tunurilor, vor preda scumpului nostru general, acest minunat album. Gândul nostru și sufletul nostru încă este acolo.

Trebue să mai amintesc, că pictorul Brăescu și-a dat prețiosul său concurs la executarea acestui album artistic, în mod gratuit.

Dr. Ludovic Ciato.

Publicăm mai la vale poezia dedicată lui general Moșoiu.

Generalului Traian Moșoiu.

Când paharul suferinței
S'a umplut până la gură
Și mi s'arză, furtune
Despicară zarea sură,

Iar tu neam român, pe cruce
Trăiai clipe furtunoase
Și în jurul Tău dușmanii
În ocări gălăgioase
Hohoteau de a Tale chinuri
Și urlau ca niște fiare,
Prăznind din chinurile Ți
O selbatecă serbare, —
Ca un zimbru 'ntăritat
Ai pornit Tu Generale,
Ca vitejii Tăi flăcăi
Să Ți deschizi prin dușmanii cale.
Ca un leu te-ai smuls năpraznic
Din inelul din Mărești
Cununând a Voastre arme
Cu lauri la Mărășești.
Ca un Vultur, ca un șoim
Ai trecut apoi Carpații,
Cu vitejale Ți șireaguri
Desrobindu-Ți din jug frații;
Și Te-ai dus ca o furtună
Ca și trăsnetul din nori
Însemnând a Tale 'nvingeri

Steagul mândru treicolor.

Iar când Craul nostru tânăr
O poruncă Ție scrisă —
Ai pornit ca o lavină
Lărgind granițele 'n Tisa
Făptuind cu ai Tăi viteji
Visul: Marea Romaniei
Și 'ntre frați de același sânge
Granițe să nu mai fie.

Inchinare Ți aducem
Bravii nostru General!
Tu ce-ai șters hotarul mașter
Al iubitelui Ardeal,
Și la Orlat ai scris pagini
Cum nu are cartea morții
Și-al luptat atât de vajnic
De or vorbi și 'n groapă morții;
Fiu viteaz al țării noastre,
Numele slăvit să Ți fie
Steagul ce l'ai re'nălțat
Ți-se 'nchină azăzi Ție!

Emil Chiffa.

Vapoarele aceste aduc numai locomotive (mașini). Afară de asta — spune Holloway — a pornit spre Constanța 74.000 tone de făină și grâu, din cari o parte a și sosit la Constanța.

Exportul României.

România exportează de câțva vreme cantități însemnate de petrol în Turcia și Bulgaria.

Dela Conferența de pace.

Frontiera

între România și Ungaria.

După cum ne spune o telegramă din Paris, granițele României din spre Ungaria par a fi fost hotărâte împotriva făgăduelilor ce ni le-ă făcut aliații. Făgăduelile aceste au fost făcute și scrise în contractul ce l'a încheiat România cu aliații (francezii, englezii, italienii și americanii) la 4 August 1916, adică înainte de a intra România în războiu. Frontiera (granița) aceasta hotărâtă acum, pornită la răsărit de Măcuș, lasă gura Mureșului în stăpânirea ungarilor, urmează o linie la apus de Arad, Oradea-Mare și Sătmăreș, linie (graniță), care lasă aceste mari orașe românești sub bătaia tunului vrăjmaș tăindu-ne în aceiaș vreme legătura cu statul cehoslovac prin aceea, că se dă Ungariei stăpânirea liniei ferate Csap—Careii Mari. Prin hotărârea aceasta, ni se ia în regiunea de mai sus 6000 kilometri pătrați față de aceea ce ni se recunoscuse ca drept al nostru prin tratatul dela 4 August 1916.

Ce fac germanii?

Dacă nemții din Germania n'ar voi să iscălească tratatul de pace, așa cum doresc puterile aliate, atunci vor fi siliți la aceasta cu puterea armată a aliaților, care ar intra în Germania. Trupele americane plecate din capul podului dela Coblenz vor însința în teritoriul german pe o adâncime de 30 klm. Armatele engleze vor ocupa Essen în prima zi ce va urma refuzului Germaniei de a iscăli. Cât despre trupele franceze, ele vor înainta dela cospetele podurilor din Mayence și Keil și vor ocupa punctele strategice. Din ordinul generalului Foch, pe întregul mal stâng al Rinului, se fac mișcări de trupe și se operează concentrări în locurile indicate, pentru ca forțele aliate să fie gata, la momentul precis când va expira termenul de armistițiu, ca să treacă Rinul și să înceapă din nou marșul de înaintare.

Delegația turcă la Conferența de pace.

Consiliul celor zece a ascultat misiunea turcă. Turcii au încercat să dovedească, că poporul turc nu e de loc vinovat pentru participarea sa la războiu, ci vina o poartă numai comitetul așa numit „Uniune și progres“. Imperiul turc nu poate fi nimic alt decât un zgudui adânc lumea musulmană. Ei cer păstrarea integrității țării.

Știrile cele mai noi dela Conferență.

Luni dimineața au avut loc la Versailles o nouă conferință în vederea semnării păcii.

Un radio din Lyon anunță că guvernele aliate par a fi hotărâte să refuze plenipotențiarilor pe care Germania îi va trimite, dacă aceștia nu vor avea rangul și autoritatea persoanelor pentru a reprezenta Germania la un act așa de solemn.

Noua delegație italiană se așteaptă la Paris Vineri dimineața.

Consiliul de cinci au hotărât ca basinul Klagenfurt să fie ocupat jumătate de austrieci și jumătate de jugoslavi. Consiliul de patru va decide mai târziu despre aceasta, deoarece Lloyd George este bolnav.

Ce va face Germania?

Pe când punem gazeta sub tipar, avem știri, cari ne îndreptătesc să credem că nădăjduim, că Germania va iscăli tratatul de pace.

Germania batută și istovită nu va îndrăzni să se împotrivescă puterilor aliate și nu vor lăsa ca inimicii ei să ocupe cu putere armată țara lor.

Pacea cu Germania, ar ridica o piatră grea de pe pieptul lumii întregi. Căci, odată pacea încheiată cu nemții, cu celealte țări, mai mici și mai slabe (precum sunt: turcii, bulgarii, austriecii etc.), lucrul s'ar isprăvi mai repede. În acest caz, în câteva săptămâni ne-am putea bucura de pacea lumii întregi.

A murit Petre Carp.

Unul dintre fruntașii țării românești și o mândrie a neamului nostru s'a stins în 22 Iunie, în vârstă de aproape 83 ani. A murit la castelul său din Tîbărești (Vaslui).

Și-a făcut școlile mai înalte în Germania. A fost un bărbat de Stat curat și cinstit. El s'a luptat totdeauna că în administrație și în toate slujbele să meargă treburile în rânduială și cinstit. Ilustrul decedat a fost în mai multe rânduri ministru. Fiind ministru a realizat valuta de aur la Banca Națională și a făcut o largă împroprietărire. În politica externă a fost partizan al puterilor centrale și vrăjmaș al Rusiei, pe care o dușmănea de moarte fiindcă ne-a răpit Basarabia.

Foamete în Budapesta.

„Vörös Ujság“ din Budapesta scrie, că pericolul foametei e mai aproape ca oricând. Carne nu se mai capătă, nici zarzavăt și nici alte lucruri de ale mâncării. Vom trăi în curând zile foarte grele. Fete tinere stau ore întregi la ușa brutăriilor în nădejdea că și vor putea câștiga vre-o bucătică de pâine. Din provincie nu mai sosește nimic în capitală și urmarea va fi mizeria cea mai neagră. Alimentarea din cauza lip-

sei totale de alimente, e imposibilă. Se colectează haine, ghete, curele, tutun pentru ca să fie schimbate pentru alimente, deoarece populația nu vrea să primească banii de hârtie.

Chemare sub drapel.

Profesorii și învățătorii de pe raza cercului de recrutare Sibiiu, aparținători contingentelor 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895 și 1899, cari pe baza ordinului Secției organizării VI-VII, Nr. 10148 au fost concediați sau mobilizați pe loc până la terminarea anului școlastic, au să se prezinte în scopul serviciului militar, necondiționat în 1 Iulie a. c. la corpurile de unde au fost concediați, respective la cercul de recrutare Sibiiu, fără deosebire, că respectivii sunt ofițeri sau grade inferioare.

Dintre profesorii și învățătorii contingentelor 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, se vor prezenta tot la acelaș termin numai aceia cari sunt ofițeri și stegari.

Comandantul cercului
de recrutare:
Locot. Colonel Morariu.

Publicație.

Regimentul 35 Artilerie având nevoie de o cantitate de 3.000.000 (trei milioane) kg. fân, 1.800.000 (1 milion opt sutemii) kg. ovăs și 2.000.000 (două milioane) kg. paie.

Face cunoscut tuturor producătorilor și furnizorilor de a face oferte scrise și puse în plicuri închise și cari se vor adresa la reședința regimentului P. S. la Sibiiu până la 1 Iulie 1919.

Condițiunile de angajare și orice alte relații se pot lua la casierul Reg. 35 Art. P. S. Sibiiu în orice zi de lucru dela ora 10—12 și 4—6.

p. Comand. Reg. 35 Art.
Mator Bernescu.

Știri diferite.

— Dr. Simeon Pop, primpretor în Hueșdin, în contra căruia a fost în curs cercetare penală (criminală), s'a sinucis de rușine.

— A reapărut la Arad ziarul săptămânal „Biserica și Școala“.

— Dl. Take Ionescu a sosit Marți seara la București Mercuri a avut o interesantă convorbire cu amici săi politici. Ziarul „Adevărul“ aduce importante declarații cu privire la viitoarea lui atitudine politică.

— În dimineața zilei de 21 Iunie, postul de jandarmi din satul Chiosrabdi, a fost atacat de o bandă de vreo 70 bulgari îmbrăcați în uniformă militară nouă. După atac bandiții au jefuit complet postul și funcționarii au fost terorizați.

— În 24 Iunie s'a ținut la București adunarea generală a societății „Transilvania“.

Un comunicat.

Universitatea din Cluj.

Suntem autorizați a aduce la cunoștința celor interesați, ca în ceea ce privește organizarea universității românești din Cluj să nu să dea crezământ decât publicațiilor oficiale ale Resortului de instrucție ori comunicărilor date de către organizatorii universității. Alte știri lipsite de informație precisă pot să producă numai confuzie. De aceea trebuie să desmintim o afirmativă clasare după categorii a candidaților cari și-au înaintat concursul pentru catedrele dela universitatea din Cluj. Presa românească e rugată a da tot sprijinul organizatorilor acestei înalte instituții de cultură românească și a nu admite informații neexacte. B. P.

Din Bucovina.

S'au luat măsuri pentru a se începe și în Bucovina stampilarea bancnotelor austriace, după aceleași principii ca în Ardeal, și în înțelegere cu cercurile financiare ardelenene.

În curând se va termina proiectul de reformă agrară, la care se lucrează după aceleași norme ca în Ardeal.

Aceleași stăruințe se pun pentru împrăvăirea cât mai grabnică a reformei electorale. În această problemă încă se va ținea seamă de soluțiile ce se vor da în Ardeal.

La 1 Iulie se va deschide la Cernăuți curtea de apel cu limba de gestiune românească.

La această înaltă instituție judecătorească vor fi aplicați și câțiva fruntași judecătorești din vechiul regat. Din partea Bucovinei au fost delegați 3 juriconsulți pe lângă Curtea de Casație din București.

Valoarea leului românesc.

Valoarea leului românesc începe să crească, pe piețele franceze. Acum o lună, la Paris, leul avea valoare de 34 de centime, acum s'ă urcat la 54. Cercurile financiare sunt de coavingere, că în curând leul va crește până peste 80 centime, progresând până la echivalare (adică leul va avea aceeași valoare ca și francul), înădă ce exportul românesc va putea să înceapă.

Este îmbucurător, că se observă o tendință de urcare a monedei românești. Viitorul comercial a României se bucură de mare încredere, ce se dovedește și prin faptul, că de acum se cumpără hârtia românească pe un preț tot mai ridicat, cu toate că exportul românesc încă nici n'a început,

Harta României Mari

cuprinzând toate nouile ținuturi locuite de Români, cum și granițele țărilor mărginașe, se află de vânzare la

Librăria „Foaiă Poporului”
Sibiu, str. Măcelarilor 12.

Informațiuni

Reluarea treptată a circulației de bani la oficiile Postale. Incepând cu 1 Iulie a. e. se rela serviciul de mandat postal, recuvernente și scrisori recomandate cu ramburs până la 500. cor. deocamdată în relația dintre următoarele oficii: Abrud, Blaj, Bistrița, Brașov 1 și 2, Dej, Deva, Diciosânmartin, Făgăraș, Alba-Iulia, Chezdi-Odorheiu, Cluj 1, Târgul-Murăș, Mediaș, Alud, Sibiu 1, Năsăud, Petroșeni, Sigișoara, Sepsiszentgyörgy, Reghinul-Săsesc, Sebeșul-Săsesc, Orăștie, Turda, Hunedoara, Ocna-Sibiului, Oradea Mare, 1 și 2, Beiuș, Baia-Mare, Careii-Mari, Sătmar 1 și 2, Șimleul-Silvaniei, Zălau, Sighetul-Marmației, 1, Er-mihályfalva, Marghita, Vașcău, Tășnad, Șomcuta Mare, Jibău, Crasna.

Costul unui formular de mandat este de 10 fileri, iar taxele ce se percep pentru valoarea mandatului sunt: până la 100 cor. câte 25 fileri, de fiecare 25 cor. sau fracțiune de 25 cor., iar dela 100 cor. până la 500 cor. câte 50 fileri de fiecare 100 cor. sau fracțiune de 100 cor.

Nu se admite nici o corespundență scrisă pe cartonul mandatului, deasemenea este interzisă subtragerea unor cuvinte, ori litere. Adresa expeditorului să fie lămurit scrisă spre a se aviza în caz când plata nu s'ar putea face. Director Central al Postelor: *Maier*.

A n publicat mai sus în cunoștințarea ce am primit-o dela direcțiunea centrală a postelor. Prin urmare dela 1 Iulie începând se vor putea trimite bani prin postă până la suma de 500 cor.

Donațiunea Regală. Nu este necesar a înainta petițiune nici acum și nici în viitor pentru a primi fână sau banl din Donațiunea regală, deoarece Magistratul respective Administrațiunei orfanilor (săracilor), îi sunt prea bine cunoscute împrejurările celor competenți și aglomerarea oficialanților cu înștiințări (notificări) ar întâzia numai executarea cauzei. Magistratul

Aviz. Sâmbătă în 28 Iunie 11 ore a. m. se țin numai conferințe pregătitoare, iar adunările generale continuante ale Frăției de cruce și a Cununei surorilor de cruce vor fi Duminică la 29 Iunie 11 oars a. m. Invitați toți românii buni și româneele de bine din toate clasele. Pentru cvartire să se anunțe telegrafic banca „Economi”. Stăruiti pentru participare prin delegați din orașe și sate

Dr. Frâncu
prezidentul comitetului.

Sidonia Docan
prezidentă.

Aviz. In 2 Iulie Mercuri Liga tinerimii, Liga Bănățeană și Frăția de cruce va ținea mare meeting în Târgu Jiu la 2 ore p. m. pentru Bănat și Crișana. Vor participa Români din Bănat și Crișana venind cu tren separat.

Dr. Amos Frâncu
prezidentul comitetului de organizare.

Aviz. Taxa de drum și Tarifele de târg (a sta în târg cu marfă de vânzare) ale orașului Sibiu, începând cu 15 Iunie a. e., amăsurat împrejurărilor actuale, li s'au designat un preț mai mare. Taxa nouă este publicată la casele de vamă și expusă la vederea tuturor la oficiul orașenesc din Bauholzplaz.
Magistratul.

Aviz. Biroul de cenzură face încă odată atenție pe Onoratul public, că va cenzura și promova numai acele epistole, care nu vor fi mai lungi de 2 pagini obținute vor fi scrise legibll și se vor pune pe postă în plic deschis, toate celelalte vor fi nimicite.

Biroul de cenzură Șeful:
Căpitan *Bolu*.

Anunț. Biroul de cenzură, postul Sibiu, caută cu începere din 1 Iulie mai mulți cenzeri cu pregătiri superioare pentru durată de cel puțin 3 luni. Reflectanții să se adreseze la șeful Biroului (Plaza mare, Muzeul Bruckenthal, tractul de mijloc, etajul II) între orele 3—6 p. m.

Biroul de cenzură Șeful:
Căpitan *Bolu*.

Tabloul elevelor primite la curs pregătitor pentru conducătoarele de grădini de copii: Eugenia Alămorăan, Aurelia Andrași, Eugenia Avram, Maria Avram, Valeria Badiu, Floarea Barna, Elena Baciu, Lucreția Babușiu, Livia Balla n. Nestor, Aurelia Bilegan, Silvia Bodescu, Valeria Barbulescu, Zorită Cosma, Maria Coldea, Victoria Crăciun, Maria Căllman, Viora Chevereșan, Văd. Elena Dascăl n. Iancu, Paulina Dușă, Clementia Domșa, Ana Fărcaș, Sofia Faur, Maria Fekete, Valeria Gheaja, Marioara Haiduc, Letiția Hentea, Maria Ilenția, Maria Ianci, Aurora Isac, Paraschiva Lăpădat, Valeria Lăpădat, Cornelia Lucașiu, Ana Magyar, Victoria L. Malalu, Lavinia Manescuță, Elena Maxim, Victoria Martin, Eleonora Mazanec, Maria Moldovan, Leontina Papiu, Elena Predoviciu, Ecaterina Purgea, Elena Rădulescu, Văd. Iuliana Rusu, Eugenia Scurtu, Olga Széll, Elena Șelnicean, Talida Seraciu, Emilia Șereșter, Valeria Socac'u, Valeria Stănescu, Cornelia Stângu, Valeria Teglariu, Eugenia, Eugenia Titu, Hirsilla Tiff, Septimia Vancea, Irma Vecserdi, Hortensia Vlad, Eugenia Vlăcu, Florica Velescu n. Păcurariu, Paraschiva Zăhărescu, Maria Zăgorcea, Ana Ghibu.

Sibiu, în 22 Iunie 1919.

Dr. Valer Branșce.

Un apel al Ligei culturale. Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor, a lansat următorul apel:

În cursul istoriei sale neamul românesc a urmat încheierea unității naționale pentru ca prin această unitate, el să-și împlinească marea sa misiune de a fi un factor în propășirea culturii omenești. Iată ceeace a înțeles Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor atunci când la 24 Ianuarie 1891, și-a luat născă în partea liberă a României. Iată ceeace ea înțelege mei ales astăzi, când Dumnezeu ne-a ajutat ca, prin jertfele făcute de cei mai buni fii ai Țării noastre, să ne vedem înapoi visul nostru de veacuri: Libertatea și a celorlalte părți din pământul românesc.

Astfel, Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor intră astăzi într-o viață mai sponică decât în trecut. Ca a-

tare, ea face un apel, mai călduros ca oricând, către toți Românii, pentru a se înscrie în Ligă, pentru ca cu toții să contribuim la desăvârșirea unității noastre sufletești prin care neamul românesc este chemat să fie un factor esențial în propășirea culturii generale a omenirii. În aceste mari zile trebuie să ne ridicăm cât mai sus deasupra noastră înși-ne. Să ne desprindem deci de egoismul zilelor obișnuite și să ne strângem cu toții la oaltă într'unul și același suflet. Să alcătuim o putere de purificare, înălțare toți cei ce simțim în noi durerile trecute și năzuințele viitoare ale neamului românesc.

Președinte (ss) N. Iorga.

Inscrierile în Ligă se fac în localul din strada General Berthelot (Fântânei) Nr. 1 în toate zilele de la 9—12 a. m. și 3—6 p. m.

Populațiunea noilor state. Statele ce se vor alcătui acum, în urma hotărârilor conferinței de pace, vor avea următoarele populațiuni: Polonia 28 milioane de suflete, România-Mare 17 milioane, Cehoslovacia 15 milioane, Jugoslavia 12 milioane. Știm că Jugoslavia va fi statul slavilor de Sud și se formează din unirea țărilor: Serbia, Bosnia, Herzegovina, Croația și Dalmația. Grecia va numera 12 milioane de suflete. Tot state naționale, clădite în primul rând pe ruinele fostei monarhii nenorocite Austro-Ungaria. Vom avea state naționale, pline de vigoare, dornice de cultură și avânt.

Moartea protopopului Dămian. A murit într'un spital din Cluj Vasile Dămian, protopopul Băii de Criș, fost pe vremuri deputat în sfatul țării din Budapesta. Răposa-

tul a fost un bun român și a stat cu tot sufletul în slujba poporului nostru. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Moartea protopopului Ioan Dan. A murit în vârstă de 73 ani și protopopul Zărneștilor Ioan Dan.

Adunarea națională dela Logoș. La Logoș s'a ținut o mare adunare națională pentru a cere Bănatul întreg. Peste 7000 de oameni au luat parte. La sfârșit s'a votat o moțiune (hotărâre), prin care bănașenii cer delegației noastre la conferința de pace, să nu încheie o pace care ar aduce îmbucătățirea Bănatului.

Arestarea unui prim pretore. Cetim într'o gazetă din Cluj, că a fost arestat Dr. Simeon Pop, prim-pretorele (fisalgă-biroul) dela Huedin, pentru abuz de putere, adevărat din pricina unor fapte neletate, ce le-a săvârșit. Avem nădejde, că își va lua pedeapsa binemeritată. Și ne place a crede, că nu vom mai avea de înregistrat multe cazuri de acestea. Altcum, despre ticăloșia unor slujbași, scriem în fruntea gazetei.

Din lumea bolșevistilor unguri. În Budapesta este astăzi ceartă și neînțelegere între bolșevisti. Ei s'au rupt în două partide: cei roșii și cei galbeni. Roșii se numesc bolșevisti, liderenții lui Kuhn Béla, iar galbenii sunt social-democrații, conduși de Weltner Jakab. Se zice, că la partidul galbenilor s'au alăturat toți muncitorii. Partidul acesta cere să pretinde ca Kuhn Béla să părăsească cârma guvernului.

Mulți bolșevisti depun armele. În armata bolșevistă a intrat neorânduială și

mulți soldați nu mai voesc să se supună poruncilor date de comisarii populari. Mai cu seamă țărani unguri înrolați cu puterea în armata roșie trec Tisa și se prezintă la comanduirea românească. Aceștia povestesc, că în armata roșie nemulțumirea este mare, capătă mâncare slabă și puțină și îmbrăcăminte nu mai au.

Ticăloșia bolșevistilor. O gazetă din Timișoara are știri din Budapesta, că au prins pe primatele Ioan Csernoch și l'au judecat la moarte. Asemenea au arestat pe Arpad L. Várady, Mitropolitul catolic dela Kalocsa și se poartă nemilos față de acesta. Până când va suferi lumea civilizată ticăloșia acestor pierde-vară?

† Pavel Rotariu, avocat în Timișoara, deputat congressional, sinodal și membru în numeroase corporațiuni, după lungi și grele suferințe, a reposat în 9 Iunie în al 70-lea an al vieții sale.

O minune mare Doi aviatori englezi Alcock și Brown au trecut Marea atlantică, cu un biplan (mașină de zburat). Ei au făcut o cale de 3000 km. în 16 ceasuri, cu o lupteală de 185 kilometri pe ceas.

Abonamente pentru „Foale“ rugăm a se trimite prin bănci, cum am scris mai înainte în gazetă, Posta încă nu primește bani.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“
Cenzurat de: Bratu.

Aviz.

Comuna bisericăscă română ortodoxă din Săcădate (jud. Sibiu) arăndează localul seu de boită din edificiul școlar.

Boita este situată în mijlocul comunei.

Informațiunile mai deaproape se dau din partea oficiului și comitetului nostru parochial.

Săcădate, 16 Iunie 1919.

(jud. Sibiu)

I. Iordachie
epitrop.

C. F. J.

C. F. J.

Au sosit!
COASE
garantate.

Schimb orice coasă, care nu convine și e cumpărată dela mine, purtând inițialele C. F. J. chiar și în cazul dacă aceea e deja folosită și bătută. Deoarece pachete încă nu primește posta, trebuie făcute cumpărăturile la mine în prăvălie.

Carl F. Jickel
Sibiu—Alba-Iulia.

Bancă generală de asigurare
în Sibiu

Avis.

Banca generală de asigurare, având în vedere aglomerația dela caserile băncilor de credit a decis să primească bani spre stampilare.

Dentistul

MUNTEAN
SIBIU

str. Cisnădiei No. 28
consultații zilnic.

Anunț.

Aduc la cunoștința P. t. că mi-am deschis în Oreștie un atelier de Compactorie și Galanterie executând tot felul de lucrări de bransă.

Rog sprijinul binevoitorilor Români din loc și j. r.

Cu stimă

Valeriu Simtion
măștru compactor în Orăștie.

2 cai perduți.

S'au pierdut în 17 Iunie un cal și o iapă din comuna Riușadului. Calul este șarg (roșu) închis, pintenog de 3 picioare, breaz pe bot, coama dată spre stânga, sub coamă Nr. 3.

Iapă asemenea în colorrea părului, cu albeață în ochiul drept și cu stea albă în frunte.

Cine știe unde se află este rugat a comunica lui Nicolae P. Vidrighin, Riușadului Nr. 42, poșta Cisnădie, jud. Sibiu, de unde va primi o cinstă frumoasă.

S'a pierdut

o bivoliță de 3 ani, avea urechea dreaptă găurită. Cine a aflat o, să înștiințeze primăria comunală din Vurpăr, jud. Sibiu.

Cărți

nouă de tot felul

Ilustrate
Gratulări
și Porturi
naționale

se află în mare
alegere la

LIBRĂRIA
Foia Poporului

Un băiat

princeput și cu creștere bună, în etate de 14 ani, se primește să învețe tipografia. A se adresa la tipografia „Foia Poporului“ în Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.

2 ucenici

de etate dela 14—16 ani, se primesc la franzelăria Toma Lupăș în Sălște, județul Sibiu.

Cine știe ceva?

— De Ioan Stoica, căprar, a servit la regimentul de Infanterie 50, compania VII și dispărut de pe frontul Galiciei, în lupta dela Parnovița în anul 1914; binevoiască a înștiința pe soția lui Lucretia Stoica din comuna Muraș Sâniacob, poșta Cucl, județul Alba inferioară.

— Despre Dumitru Ciocanea, din Boarta, freter la Saniteți, Reg. de honvezi 24, comp. 3, fost pe frontul Italiei până în 15 Iunie 1918 când a dispărut la 10 oare. Este rugat a încunoștința pe tatăl său Maxim Ciocanea în Boarta, poșta Șălcamare, jud. Târnava-mare.

— Despre Ioan Donea fost prizonier în Rusia (Bercovska Ost Siberia), să binevoiască a încunoștința pe soția sa Anica Donea în Gurghiu (Görgény-szentimre) jud. M-Turda.

„LUMINA“

Institut de credit și economii
soc. pe acțiuni în Sibiu.

Aviz.

„Lumina“ institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Sibiu, strada Cisnădiei No. 7.

Primește în senzul ordonanței Consiliului Dirigent bancnotes pentru stampilare.

Direcțiunea.